

De school is weer open!

Praktische handvatten voor
sociaal-emotioneel leren

GRATIS
VOOR ALLE
SCHOLEN

Colofon

Teksten – Gerard van Midden (projectadviseur Kwink) en Wouter Siebers (projectleider Kwink)

'Dit is een belangrijk besluit voor ongeveer 1,5 miljoen kinderen en hun meesters en juffen. Op school leren kinderen nu eenmaal het beste!'

aldus Mark Rutte tijdens de persconferentie op dinsdag 2 februari.

Beste leraar,

De school gaat weer open. De komende tijd zal wellicht veel van je vragen. Het omschakelen van online naar fysiek onderwijs én de uitdaging om opnieuw de verbinding te zoeken en maken binnen je groep. Kwink kan je leerlingen en jou daarbij ondersteunen.

Waar begin ik nadat ik mijn groep twee maanden niet samen is geweest? is de vraag die wij op dit moment vaak binnen krijgen. We geven je in deze brief antwoord met vier concrete tips:

- 1 Stel jezelf de vraag: hoe start ik normaal een nieuw schooljaar? Herhaal deze interventies vanaf 8 februari. Zorg dat je kennis over groepsdynamica up to date is.
- 2 Behoeftte aan inspiratie? Bekijk onze video (uit mei 2020) met informatie over groepsdynamica en concrete handvatten om de ontwikkeling van je leerlingen en groep snel weer in goede banen te leiden. Niet alle informatie is actueel, de tips zijn zeker bruikbaar. Bekijk de video hier www.kwinkopschool.nl/de-school-is-weer-open-filmpje.
- 3 Toen de scholen vorig jaar heropenden, schreven wij het katern *De school is weer open*. Het is nu volledig herzien. In dit katern vind je suggesties met betrekking tot groepsdynamica en praktische werkvormen om concreet mee aan de slag te gaan.
- 4 Start, volgens de jaarplanning, met les 11. In deze les staat *rust zoeken in/bij jezelf centraal*. Een passend thema, omdat leerlingen wellicht moeten wennen aan de 'drukte' van een schooldag en de rust en ruimte moeten vinden om te kunnen delen wat ze tijdens de schoolsluiting hebben meegemaakt. De twee lessen die je niet hebt uitgevoerd zijn eenvoudig in te halen door de komende tijd één les per week te geven. Voel je niet verplicht, alles draait om aandacht voor en met de groep.

Je staat voor een complexe en tegelijkertijd razend interessante uitdaging. Je moet veel leerstof inhalen en achterstanden wegwerken. Als het in die storm lukt ook stil te staan bij het gevoel van je leerlingen en de groep, maak je een groot verschil!

Wij zullen alles doen om je daarbij te ondersteunen en wensen je ongelofelijk veel succes!

Namens de redactie van Kwink,

Wouter Siebers
Projectleider Kwink

1 Hervatten van het groepsproces

1 Balans tussen starten en reflecteren

Kinderen komen terug vol verhalen en tegelijkertijd willen ze het liefste actief aan de slag. Heb oog voor deze balans. Personaliseer zoveel als mogelijk. Elk kind heeft een andere behoefte.

2 Ken de fases van groepsdynamica

Fris je kennis over groepsdynamica op. Een geleide groep kent de volgende vijf fases: *forming*, *norming*, *storming*, *performing* en *adjourning*. Door deze fases goed op het netvlies te hebben ben je in staat snel te interveniëren als dat nodig is.

3 De schoolsluiting is een onderbreking van het groepsproces

Doordat de school een aantal weken dicht was, start de groep bij terugkomst weer (tijdelijk) in de formingfase. Het is dan ook belangrijk om veel activiteiten te richten op het versterken van het groepsgevoel (denk aan energizers).

5 Begin direct met normeren

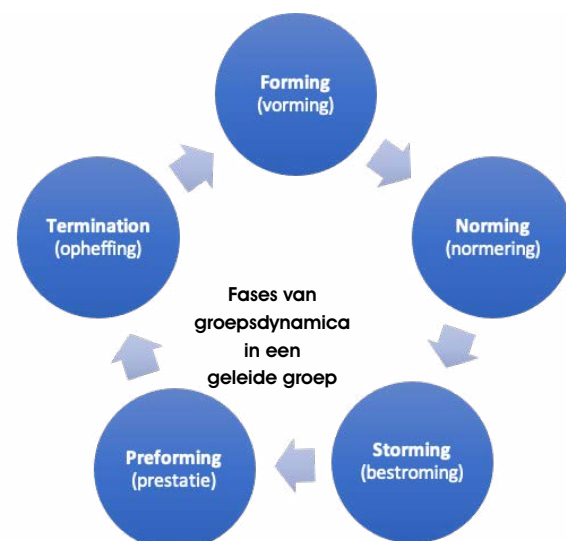
De eerste dagen zijn de kinderen waarschijnlijk dolblij weer op school te zijn. Groepsgenoten en de leraar weer zien is ontzettend fijn. Tegelijkertijd is het goed te beseffen dat ook deze situatie hoogstwaarschijnlijk weer snel normaliseert. Daarom is het van groot belang dat een leraar direct start met normeren en het uitdragen van gedragsverwachtingen.

6 Corrigeer klein gedrag

Wees in de eerste periode na de heropening van scholen alert op 'klein gedrag'. Het is belangrijk voor kinderen om direct te weten waar ze aan toe zijn. Door klein gedrag te corrigeren voorkom je dat de groep na een aantal dagen of weken onrustiger begint te worden.

7 Bereid je voor op storming

De verwachting is dat elke groep na enkele dagen of weken een verkorte stormingfase laat zien. Elk groepslid vervult (afhankelijk van de situatie) een eigen rol. Blijf alert op gedragsveranderingen in de groep en ga hierover in gesprek met leerlingen.

2 Ruimte geven aan de emoties van kinderen

Communiceren met kinderen

De kinderen hebben tijdens de sluiting van de school veel dingen meegemaakt. Leuke en minder leuke. En misschien ook zeer heftige, zoals een overlijden.

Het is belangrijk dat die emoties de ruimte krijgen

nu kinderen weer naar school gaan. Daarvoor is een veilige groep de basis. Het (opnieuw) werken aan een sociaal veilige groep is daarom ook op dit moment in het jaar een cruciale taak.

Communiceren met kinderen is een onderdeel van je vak. Wellicht niet het makkelijkste onderdeel, want het vraagt om een specifieke attitude die anders is dan tijdens een instructie.

In haar boek 'Luister je wel naar mij?' geeft Martine Delfos uitstekende tips om de communicatie met kinderen goed te laten verlopen.

'In een gesprek willen we dat een kind zich uit en zich weerbaar opstelt. Dit is echter alleen mogelijk als de volwassene zich bescheiden opstelt.'

Hieronder een aantal van haar tips en 'waarschuwingen':

- Jouw attitude draait om respect en bescheidenheid.
- Kader het gesprek. Het helpt als je tegen kinderen zegt dat het gesprek niet om feiten gaat maar om wat je voelt.
- Oogcontact maken kan helpen, maar in sommige culturen is de ogen neerslaan juist een teken van respect.
- Ga in een gesprek met kinderen zoveel mogelijk af op je gevoel.
- Vermijd suggestieve vragen.
- Durf stiltes te laten vallen.
- Vul geen woorden of zinnen voor kinderen in.
- Sluit altijd aan bij de belevings- en gevoelswereld van kinderen.
- Soms zul je een kind fysiek willen troosten. Als dat niet passend of mogelijk is, zeg dan: 'In gedachten heb ik even een arm om je heen gedaan!'
- Voor jonge kinderen zijn ruimtelijke vragen (Hoe zag het er daaruit?) makkelijker te beantwoorden dan temporale vragen (Wanneer was dat?).
- Lichaamstaal zegt net zoveel (of zelfs meer) dan gesproken taal.
- Het feit dat een kind wel de woorden van een taal kan uitspreken zegt nog niks over de capaciteit om vragen te formuleren die het kind bezighouden.
- Soms lopen fantasie en werkelijkheid bij – met name – jonge kinderen door elkaar. De capaciteit van kinderen tot fantasie is groter dan die van volwassenen. Kinderen schakelen graag om van werkelijkheid naar fantasie zonder dit aan een volwassene te melden. Feit kan zo ongemerkt fantasie worden.
- Kinderen zijn geneigd zich aan te passen aan volwassenen omdat ze van hen afhankelijk zijn. Daardoor geven ze geregeld sociaal wenselijke antwoorden.

Bron: 'Luister je wel naar mij?' Martine Delfos

Werkvormen voor alle leeftijden

We geven suggesties voor werkvormen om ruimte te geven voor de verwerking van emoties van kinderen. We bieden werkvormen die voor alle leeftijden geschikt zijn en specifiek voor onderbouw en midden-/bovenbouw.

Kras het eruit!

Emoties mogen en moeten eruit! Dat geldt voor vrolijke (dansen, zingen, rennen enz.) maar helemaal voor sombere, angstige, boze of verdrietige emoties.

Nodig

Stevig vel wit A4-papier, wasco, gekleurd A3-papier en lijm.

Opdracht

Bedenk waar je boos, bang, verdrietig of gefrustreerd van bent of was de afgelopen tijd. Kras die eruit met wasco! Kras het hele witte vel vol met elke keer weer een andere kleur. Draai het vel een paar keer, zodat het goed is dicht gekrast.

(Alle vellen vol? Houd een gesprek over wat de kinderen hebben ervaren tijdens het krassen. Ging de vervelende gedachte weg? NB: Deze vraag kun je ook stellen tijdens een time-out halverwege het krassen, waarna ze daarna nog harder de vervelende gevoelens eruit kunnen krassen.)

Elk kind kiest nu een vel gekleurd A3-papier. Scheur het vol gekraste vel in kleine stukjes. Maak van deze snippers op het gekleurde vel een vorm waar je weer blij van wordt (een hart, zon, vlinder, smiley enz.). Teken de vorm eerst op het papier; vul die daarna op met de snippers.

Tip: Zet opzweepende muziek aan tijdens het krassen.

Maak een troostboom

Houd een gesprek over welke emoties de kinderen de afgelopen periode hebben ervaren. Gebruik de grote emotiewoordenposter (zie bijlage 1) om de emoties zo goed mogelijk te duiden. Bijvoorbeeld: als een kind zegt 'ik was vaak boos', vraag dan door wat dit gevoel precies was: gefrustreerd, driftig enz. Vraag vooral ook naar de situatie waarin dat gevoel er was, wat het kind heeft gedaan, wat het eventueel had kunnen doen, aan wie het hulp heeft gevraagd of had kunnen vragen enz.

NB: Besteed extra aandacht aan kinderen die wellicht een overlijden in hun omgeving hebben meegemaakt de afgelopen periode.

Nodig

Behang, verf en kwasten en/of krijt, gekleurd papier, wc-rolletjes, potloden en viltstiften, lijm of tape.

Opdracht

Maak duo's. Elk duo blikt met elkaar terug op het gehouden kringgesprek over emoties. Ze vragen specifiek naar elkaars emoties. Kind A maakt voor Kind B een troostbijdrage: een gedichtje, een mooie tekst, een kleine tekening enz. Knip een wc-rolletje doormidden en versier het aan de buitenkant. Stop de troostbijdrage in het wc-rolletje en plak beide openingen dicht met papier waarop de naam van het kind staat voor wie het wc-rolletje is. Hang alle wc-rolletjes in de troostboom.

Tip: Maak een 3D-boom en hang de wc-rolletjes daar als troostcadeautjes aan een lintje aan.

Om de beurt mag een kind nu 'troost' uit de boom halen voor zichzelf. Laat één kant van het wc-rolletje voorzichtig openmaken, zodat het rolletje op de boom achterblijft. Zo kunnen de rolletjes gebruikt worden als er nog meer troost nodig is.

Binnenkant van je hoofd

Wat zit er in het hoofd van kinderen en hoe krijg je daar zicht op? Laat de kinderen dit verbeelden met deze opdracht waarbij ze natuurlijk zelf bepalen wat en hoeveel ze laten zien.

Nodig

Ballonnen, behangerslijm, oude kranten, verf, kwasten en kosteloos materiaal.

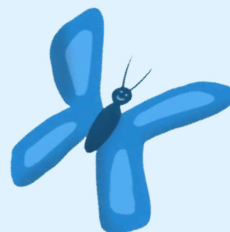
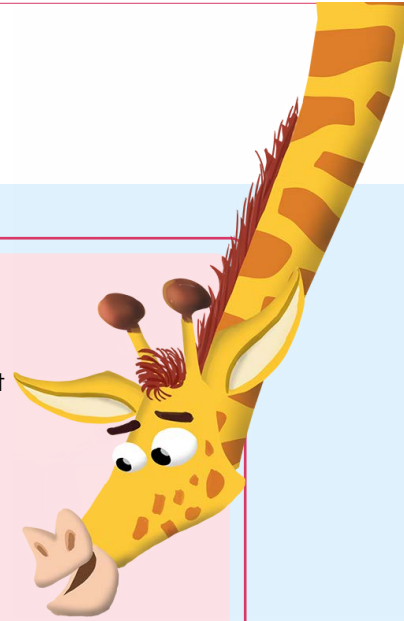
Opdracht

Plak met behangerslijm stroken krantenpapier (papier-maché) om een stevig opgeblazen ballon. Zorg dat de hele ballon met een paar lagen bedekt is. Laat de ballon 24 uur drogen. (Tip: zet de ballon daarvoor op de helft van een eierdoos.)

Knip de ballon doormidden zodat er twee gelijke helften overblijven. Op de buitenkant van de twee helften van de ballon schilder je jouw gezicht. Als die gedroogd zijn kun je er haar op plakken. Laat nu met kosteloos materiaal zien hoe de ene helft van de binnenkant van jouw hoofd eruitzag toen je het de afgelopen periode thuis soms moeilijk vond; in de andere helft laat je zien hoe het voelde toen je juist heel vrolijk was.

Tip 1: Maak een tentoonstelling van de 'hoofden van de kinderen' en laat elk kind iets bij zijn eigen hoofd vertellen.

Tip 2: Laat kinderen bij de 'hoofden' van andere kinderen een leuk briefje schrijven (of een tekening) met een opsteker of een compliment.

Bedankcadeautje

De afgelopen periode waren de ouders van de kinderen tijdelijk hun juf en meester. Houd hier een gesprek over. Hoe hebben de kinderen dit ervaren? Wat vonden ze er lastig aan en wat leuk? Hoe was het om zonder klasgenoten met schoolwerk bezig te zijn? Wat hebben ze vooral gemist? Wat hebben ze ervan geleerd? Welke tip hebben ze eventueel voor hun eigen juf/meester? Wat vonden hun ouders ervan? Wat denken ze: zijn hun ouders anders tegen de school aan gaan kijken?

Laat na dit gesprek een cadeautje voor thuis maken. Als kinderen hun ouders niet willen bedanken vanwege onprettige ervaringen, maken ze een cadeautje voor zichzelf.

Nodig

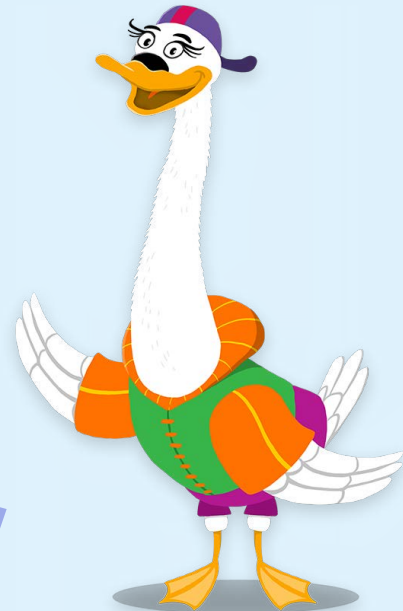
Kosteloos materiaal (lege doosjes, restjes gekleurd papier, wol enz.) scharen, lijm, stiften of verf enz.

Tip: Laat de kinderen onderstaand rijmpje afmaken en bij het cadeautje plakken.

*Lieve mama, lieve papa,
wat heb jij dat goed gedaan!
Ik was blij dat jij mij les gaf.
Dat is supertof gegaan.
Daarom krijg je dit cadeautje
en daar zeg ik ook nog bij:*

.....

.....

Werkvormen onderbouw

Troostboekje

Praat met de kinderen over troosten. Laat ze daarna 'troostactiviteiten' bedenken. Laat het troosten ervaren door het bij elkaar voor te doen. Doe hier zelf ook aan mee. Zorg voor voldoende voorbeelden van troosten: een arm om iemand heen, iets aardigs zeggen, een kus of een knuffel geven, een cadeautje of tekening maken enz.

Hierna maakt elk kind een tekening van de manier van troosten die hij/zij het fijnst vindt. Stimuleer de kinderen door ook de situatie waarin er getroost wordt erbij te tekenen.

Bundel alle tekeningen tot een troostboekje. Bespreek de resultaten in de kring.

Tip 1: Laat de troosthandeling kleien. Maak een foto van het beeldje en plak die met een onderschrift (op basis van wat het kind daar zelf over zegt) in het troostboekje.

Tip 2: Pak het troostboekje erbij als er verdriet in de groep is.

Doosje met herinneringen

Als kinderen even niet zo goed in hun vel zitten, kunnen leuke herinneringen helpen. Houd hier een gesprek over en laat daarna een doosje met herinneringen maken.

Nodig

Kleine (kartonnen) doosjes, oude tijdschriften, verf, waskrijt, versiersels zoals pailletten, veertjes, plakkertjes, stickers enz., lapjes stof, gekleurd papier, lijm.

Opdracht

Versier een doosje waar je herinneringen in kunt doen. Kies kleuren, plaatjes en stofjes waar je blij van wordt. Teken op stukjes gekleurd papier leuke herinneringen. Dit kunnen ook symbolen daarvan zijn, bijvoorbeeld een schelp (als herinnering aan een middagje strand) een eikel (bos), confetti (verjaardag) enz. Die herinneringen krijgen een mooi plekje in het ook aan de binnenkant versierde doosje. De herinneringen komen dan bijvoorbeeld op een zacht bedje van stof.

Bespreek de resultaten in de kring. De kinderen mogen over elkaars herinneringsdoosjes vragen stellen.

Ik voel me vandaag...**Nodig**

Grote vellen papier en stiften

Opdracht

Geef elk kind een aantal dagen achter elkaar aan het begin van de dag een groot vel papier. Daarop teken je – afhankelijk van de leeftijdsgroep – de omtrek van een hoofd. De kinderen mogen nu dit hoofd in de loop van de dag kleur gaan geven. Als ze zich vrolijk voelen schilderen ze het misschien wel oranje of geel met een lachende mond. Als ze zich boos voelen misschien wel bruin of zwart. Als je dit elke dag laat doen, heb je na een paar dagen een soort 'gevoelskalender'.

Handpoppen met gevoel**Nodig**

Vier handpoppen

Opdracht

Kies vier handpoppen uit. Elke handpop heeft vandaag een ander gevoel: blij, verdrietig, bang, boos. Introduceer elke handpop bij de kinderen en laat de emotie van de betreffende pop zien en horen. Geef de handpop door en laat de kinderen die emotie – bijvoorbeeld boos – met de pop ook nadoen.

Speel nu een zelfverzonnen verhaaltje met de vier handpoppen waarin die vier emoties ook duidelijk terugkomen. Misschien kunnen de kinderen je wel bij dit verhaaltje helpen. Zorg voor veel interactief spel: spontaan reageren, voor- en nadoen, beweging enz.

Leg de poppen nu op een speciaal daarvoor klaargemaakte plek in het lokaal (bijvoorbeeld in de emotiehoek; zie pagina 11). Laat de kinderen er spontaan mee spelen en observeer wat ze ermee doen. Kom er af en toe centraal op terug in de kring.

Tip: Laat kinderen hun favoriete knuffel meenemen. Kan die ook verschillende emoties laten zien?

Emotiehoek

Richt met geschikte materialen, waaronder de grote emotiewoordenposter (zie bijlage 1) een speciale 'emotiehoek' in. Bedenk zoveel mogelijk samen met de kinderen wat er allemaal nodig is in een emotiehoek. Leg er in ieder geval prentenboeken over emoties in (hiervoor kun je ook prints van de digitale prentenboeken van Kwink gebruiken). En zorg voor handpoppen waarmee de kinderen emoties kunnen naspelen.

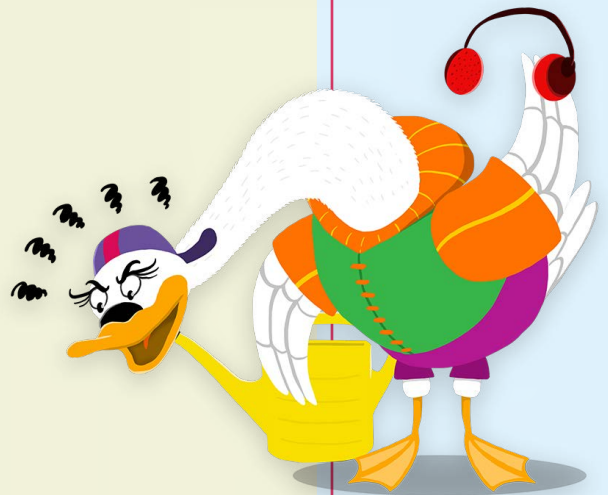
Leg in de hoek ook knutselmateriaal om emotiemutsen te maken. Op de emotiemuts plakken de kinderen een tekening of schildering van een emotie die ze willen laten zien. Hiermee kunnen ze door middel van creatief spel in de hoek aan de slag met elkaar. Met het knutselmateriaal kunnen ze ook zelf dieren maken die een emotie laten zien.

Opzegversje: blij en boos

Gebruik de coupletjes van dit opzegversje als er een situatie in de groep is die daar aanleiding voor geeft. Laat de bewegingen in de coupletjes uitbeelden.

*Ik ben blij,
blijer dan blij
en dat zie je aan mij.
Ik lach en ik zing.
Ik doe vrolijk en spring.
Ik ben blij,
blijer dan blij
en dat zie je aan mij.*

*Ik ben boos,
bozer dan jij,
en dat zie je aan mij.
Ik stamp en ik gil
of ik ben juist heel stil.
Ik ben boos,
bozer dan jij,
en dat zie je aan mij.*

Tip: Zoek vrolijke en boze muziek en laat die bij de coupletten horen. Laat de kinderen na het couplet op de muziek dansen/vrij bewegen.

Een vrolijke praatmuts

Nodig

Ruim voldoende kosteloos materiaal om te knutselen, papieren hoofdband.

Opdracht

Elk kind maakt een vrolijke praatmuts. Basis voor de muts is een stevige papieren hoofdband. De kinderen zetten de vrolijke praatmuts op als ze iets naars hebben meegemaakt en daarover willen vertellen om zich weer fijn te (kunnen) voelen.

Activiteit met de praatmuts

Zorg van tevoren dat er op een aantal verschillende plekken in de ruimte de volgende voorwerpen liggen: vel papier en stiften/wasco (tekenen); de praatmuts (erover praten); een tamboerijn (dansen/bewegen) een bal (buiten spelen met een vriendje); een cd; (muziek luisteren) een prentenboek (stil lezen in je eentje). Leg de betekenis van elk voorwerp goed uit en koppel die aan 'Er is iets naars gebeurd of je voelt iets naars in je buik: wat kun je dan gaan doen om daar vanaf te komen.'

Lees nu het versje 'Ik voel een grommel' voor. Na het versje mogen een paar kinderen naar een voorwerp lopen. Dus als ze graag tekenen om van het nare gevoel af te komen, lopen ze naar het vel papier met de stiften/wasco.

Herhaal dit net zolang tot alle kinderen aan de beurt zijn geweest. Wie kan vertellen waarom ze voor dat voorwerp gekozen hebben? Misschien is het leuk om het daarna ook echt te gaan doen!

*Ik voel een grommel,
en dat is niet fijn.
Rommel de bommel,
ga weg en verdwijn!
Mijn buik is niet vrolijk.
Mijn hoofd kijkt niet blij.
Hoe gaat die grommel
nou weer voorbij?*

Werkvormen midden- en bovenbouw

Emotiehoek

Kinderen hebben positieve emoties nodig om daardoor eventuele negatieve ervaringen makkelijker aan te kunnen. Daarvoor maken ze een 'emotievanger'.

Nodig

Papieren bordjes, katoen of wol, kralen, gekleurde papiertjes, lijm, perforator, scharen, grote naalden (eventueel).

Opdracht

Knip het middelste gedeelte uit een papieren bordje. Er blijft een kartonnen cirkel over. Maak met een perforator ongeveer tien gaatjes in de rand. Verbind die met een katoenen of wollen draad met elkaar zodat er een soort sterpatroon ontstaat. Knip uit het gekleurde papier leuke vormen. Teken daarop een aantal vrolijke emoties of schrijf er emotiewoorden op waarvan je vrolijk wordt. Maak onderaan de cirkel (als je die op z'n kant houdt) een paar extra gaatjes. Hang daar draden aan met kralen en de emoties.

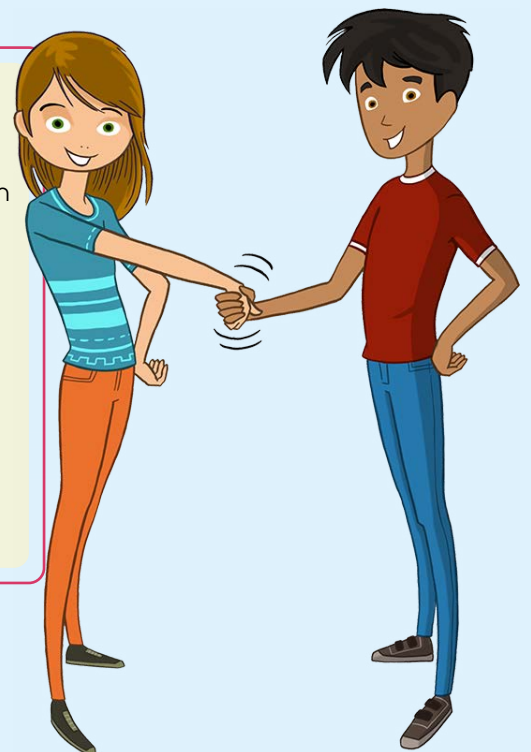
Tip 1: Gebruik bij deze opdracht de grote emotiewoordenposter (zie bijlage 1).

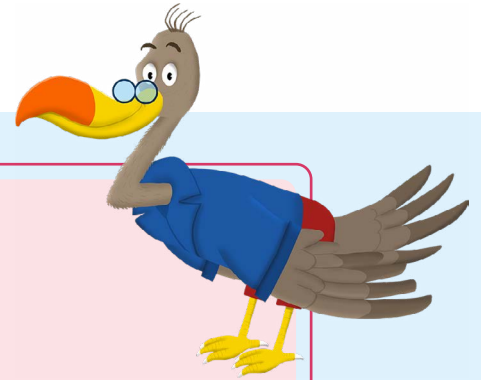
Tip 2: Houd een klassikaal gesprek over de emoties die de kinderen in de periode thuis ervaren hebben. Welke negatieve emoties willen ze liever niet meer meemaken en vervangen door positieve emoties?

Creatief spel

Maak groepjes van vier. Elk groepje bespreekt een thuissituatie die zich heeft voorgedaan tijdens de afgelopen periode. Elk kind heeft een eigen inbreng. Op basis van die ervaringen bedenkt het groepje een kort toneelstukje waarin die ervaringen verwerkt worden. Laat de situaties klassikaal uitspelen en houd er een gesprek over. Wat valt het meeste op? Wat zijn gezamenlijke ervaringen? Welke emotiewoorden passen hierbij?

Tip: Gebruik bij de nabespreking de grote emotiewoordenposter (zie bijlage 1)

Groepsschilderij: Hoera, we zijn weer op school!

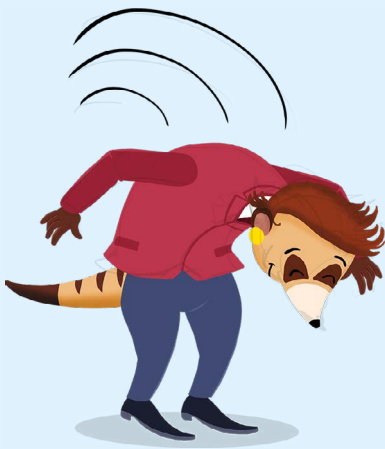
Nodig

Rol behang, verf, kwasten en kranten.

Opdracht

Leg een flink stuk behang (lang genoeg zodat alle kinderen erop kunnen schilderen) op de grond en dek de grond af met oude kranten. Met elkaar gaan de kinderen een schilderij maken met het thema: 'Hoera, we zijn weer op school!' Schilder op het behang wat jij bij het thema vindt passen, als het maar een feestelijk gevoel oproept: slingers, ballonnen, buiten spelen, samen zijn, zon enz.

Tip: Laat de ene helft van de groep op de onderste helft van de rol behang schilderen en de andere helft van de groep (ertegenover) op de bovenste helft. Daardoor ontstaat er deels een afbeelding ondersteboven als het schilderij wordt opgehangen. Ook een ideale opdracht voor als je met halve groepen werkt de komende tijd.

Laat het plein lachen

Ook het 'plein' zal blij zijn dat de kinderen weer terug zijn op school. Dat mag gezien worden! Versier daarom het speelplein met positieve woorden, kreten en gezellige tekeningen. De kinderen van andere groepen mogen deze 'liken' door er een hartje bij te tekenen. Welk woord, welke kreet of tekening krijgt de meeste likes? Maak daar een foto van en hang een uitvergroting daarvan in school op

Emotiedisco

Vraag of de kinderen allemaal (thuis) een lied willen opzoeken dat past bij een emotie die ze de laatste tijd vaak hebben gevoeld. Maak daar een totale speellijst van en luister de liedjes met de groep. Stoelen aan de kant en bewegen maar!

Tip: Laat de liedjes (bijvoorbeeld per vier kinderen) nog een keer horen en laat kinderen vertellen waarom ze juist voor dit lied gekozen hebben.

Emotieschilderij

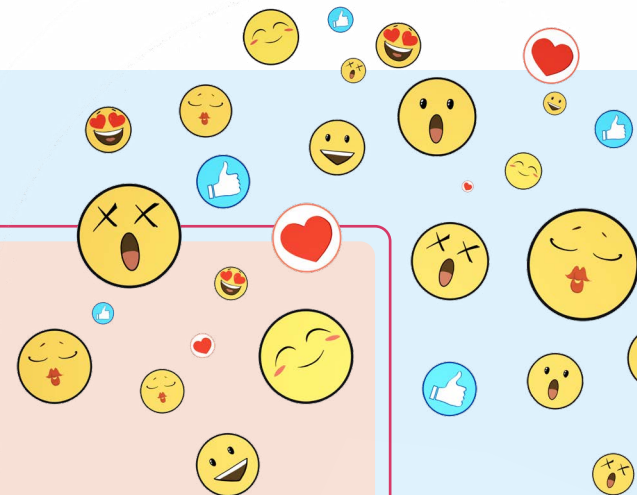
Nodig

A3-papier, verf en kwasten.

Opdracht

Maak een schilderij waarin verschillende gevoelens zijn verwerkt die met de afgelopen periode te maken hebben. Alle gevoelens mogen er zijn, alle kleuren zijn goed. Het schilderij hoeft niet speciaal iets voor te stellen. Het gaat puur om het ervaren van de gevoelens door kleuren en bewegingen te gebruiken die passen bij dat gevoel. Je hoeft je niet te beperken tot één emotie of gevoel.

Tip: Laat de kinderen met een post-it bij de schilderijen een positieve opmerking of vraag plaatsen.

Herinneringen met een gouden randje

Laat de kinderen in groepjes een woordspun maken rondom 'Herinneringen met een gouden randje'. Hierbij gaat het om mooie, bijzondere, leuke, grappige, fijne momenten die de kinderen de afgelopen tijd beleefd hebben. Op een A4-vel maken ze hier een tekening, schilderij of stripverhaal over. Deze herinnering lijsten ze in door er een gouden rand omheen te tekenen of plakken.

Omgaan met verlies

Ga voor tips over omgaan met emoties bij verlies naar www.femkevanmidden.nl

DE GROTE EMOTIEWOORDENPOSTER

Gebruik deze poster tijdens de Kwink-lessen of bij de transitie.
Hang de poster op of knip de emotiewoorden uit.

 aandachtig	 kalm	 verlegen	 spannend	 agressief	 vrolijk	 betrokken	 woedend
 verwonderd	 schuldig	 gevoelig	 nieuwsgierig	 optimistisch	 aarzelend	 verveeld	 ongeïnteresseerd
 eenzaam	 opgewekt	 tevreden	 aardig	 onzeker	 spijt	 ontspannen	 verliefd
 zenuwachtig	 boos	 opgelucht	 blij	 veilig	 bang	 teleurgesteld	 enthousiast
 rustig	 trots	 verdrietig	 gespannen	 zeker	 gelukkig	 stil	 stil

De emotiewoorden op deze poster zijn een selectie. Alle emotiewoorden zijn via de website te downloaden.

Kwink is een uitgave van kwintessens voor inspirerend onderwijs • www.kwinkacademie.nl

Meer weten over sociaal-emotioneel leren?

Ga naar: www.kwinkopschool.nl

Nog geen
Kwink-abonnement?
Probeer Kwink gratis uit.
Vraag een proefabonnement
aan. Dan kan de hele school
een aantal weken gratis met
Kwink aan de slag.

Ga naar:
www.kwinkopschool.nl

Tot ziens!

kwintessens

Berkenweg 11
3818 LA Amersfoort

KWINK
VOOR SOCIAAL-EMOTIONEEL LEREN

www.kwinkopschool.nl